

TEK SAĞLIK 2. ÇALIŞTAYI

16-17 Mayıs 2023 tarihinde Avrupa Gıda Güvenliği Otoritesi (EFSA) tarafından Podgorika-Karadağ'da Tek Sağlık 2. Çalıştayı gerçekleştirilmiştir. Çalıştay EFSA tarafından katılım öncesi yardım antlaşması (IPA) kapsamında olan **Arnavutluk, Bosna Hersek, Montenegro, Kuzey Makedonya, Kosova, Sırbistan ve Türkiye'den** oluşan 7 ülke için düzenlenmiştir. Çalıştaya EFSA Temas Noktası ile birlikte Bakanlığımızı temsilen Genel Müdürlüğümüz, Veteriner Kontrol Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ve Sağlık Bakanlığını temsilen Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü'nden katılım sağlanmıştır.

Çalıştay açılışın yapılması ve toplantı gündeminin paylaşılmasının ardından 30-31 Ocak 2023 tarihlerinde uzaktan erişim yoluyla gerçekleştirilmiş olan ilk çalıştayla ilgili kısa bilgi verilmesi ile başlamıştır. Çalıştay uygulamalı eğitim olarak gerçekleştirilmiş olup, eğitmenler tarafından vaka çalışmaları planlanmıştır. Vakalar **Sim Ex** adlı uygulamalı egzersiz modülü ile tasarlanmış olup, katılımcılar olası vakaları insan ve hayvan sağlığı perspektifinden değerlendirmiştir ve akabinde her ülkeden bir katılımcı ülke adına görüşleri dile getirmiştir. Çalıştayı ilk günü *Salmonella* Typhimurium sekans tip ST19 vakalarının bölgesel ve ülkesel yayılımı ve salgın durumuna dönüşmesi ve bu durumda yapılması gerekenler, kaynak tespiti, Bakanlıkların rolleri, bir arada çalışma pratiğini içeren **7 vaka çalışması** ile tamamlanmıştır. Çalıştayı ikinci günü vaka çalışmaları ile devam edilmiş ve ardından **Food Chain** adlı bir program vasıtasıyla sorumlu kaynağın nasıl daha hızlı ve kolay tespit edilebileceği anlatılmış ve böylece yerel kaynakların gereksiz ve yanlış kullanılmasının önlenmesi üzerine katılımcılara bilgi verilmesi ile devam etmiştir.

Çalıştayı son oturumunda, katılımcılardan gıda kaynaklı bir zoonoz vakası ile karşılaşılması durumunda ilgili taraflar, ilgili tarafların görevlerine göre sınıflandırılması, bunların risk önceliklendirilmesi, insan ve hayvan sağlığı otoritelerinin birlikte çalışma örneklerini içeren uygulamalar yapılmıştır. Ülkemizin katılımcıları uygulamalara yönelik bilgiler aktarmıştır. **Çalıştay sonucunda;**

katılımcılar vaka çalışmaları üzerinde beyin fırtınası gerçekleştirerek bir kriz simülasyon çalışması yapmıştır.

İnsan-hayvan sağlığı otoriteleri katılımcıları tek sağlık yaklaşımı altında birlikte çalışma imkanı bulmuş, bilgi paylaşımları gerçekleştirilmiştir.

IPA ülkeleri katılımcıları zoonoz hastalıklar durumlarındaki insan-hayvan sağlığı otoritelerinin bir arada süreci yönetme yaklaşımları hakkında birbiri hakkında bilgi edinmiştir.

Çalıştayda gıda kaynaklı zoonoz vakalarına hazırlıklı olmak için zaman zaman Tarım Orman Bakanlığımız ve Sağlık Bakanlığı ilgili birimlerinin bir araya gelerek simülasyon çalışmaları yapması gerektiği ve saha çalışanlarına bu eğitimlerin verilmesi gerekliliği anlaşılmıştır.

Ülkemizde Tek Sağlık yaklaşımı kapsamında karşılaşılan zoonoz hastalıklara hazırlıklı olmak ve durumu tespit edip önlemler almak için Bakanlığımız ve Sağlık Bakanlığı işbirliği ile oluşturulmuş özellikle gıda kaynaklı zoonozlar için bir veri tabanı olması gerekliliği hakkında bilgi edinilmiş olup, ileriki yıllarda bu veri tabanı ihtiyacının daha da önemli hal alacağı anlaşılmıştır.

